

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет Географічний
Кафедра раціонального використання природних ресурсів і
охорони природи

Затверджено

На засіданні кафедри раціонального
використання природних ресурсів
і охорони природи

факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 6 від "9" січня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

Рожко І.М.

Силабус

з навчальної дисципліни

«Життя в стилі ЕКО»,

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Дисципліна вільного вибору студентів
(загальноуніверситетський вибір)

Львів 2024

Назва курсу	Життя в стилі ЕКО
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра раціонального використання природних ресурсів і охорони природи.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	ДВВС
Викладачі курсу	Койнова І.Б., кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри РВПР і ОП.
Контактна інформація викладачів	Iryna.Koynova@lnu.edu.ua, https://geography.lnu.edu.ua/employee/koynova-iryna-bohdanivna
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/course
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання і вміння, обов'язкові для того, щоб екологізувати свою життєдіяльність у побуті та подальшій професійній діяльності. У курсі зроблений огляд сучасних теоретичних концепцій екологічної культури, сталого споживання, що дозволяє жити в стилі ЕКО та сформувати особисту відповідальність за збереження довкілля, а також розглянуті сучасні правила ощадливого споживання та прикладні основи формування екологічної культури суспільства як невід'ємної складової збалансованого розвитку країни
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Життя в стилі ЕКО» є вибіркоким курсом з циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки для усіх спеціальностей для освітньої програми бакалавра, яка викладається у 3 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета розглянути теоретичні та прикладні основи формування особистої екологічної культури та суспільства в цілому, виховання особистої відповідальності за збереження довкілля для життєдіяльності в стилі ЕКО як невід'ємної складової збалансованого розвитку. Цілі: - засвоєння теоретичних основ формування звичок сталого природокористування; - вивчення різноманітних інструментів формування і підвищення екологічної культури для збалансованого розвитку суспільства; - формування навичок використання вітчизняного та закордонного досвіду життя в стилі ЕКО; - підвищення особистої екологічної культури та застосування здобутих знань для успішного зменшення особистого впливу на довкілля на різних етапах життєдіяльності.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ для впровадження Освітнього модуля «ОСНОВИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ» // Програма розвитку ООН в Україні, 2016. 2. Шарко В.О. Життя в стилі ЕКО. – Суми 2018. – 24 с. 3. Крисаченко В.С. Екологічна культура: теорія і практика: Навч посібник. – К, 1996. – 352 с.

4. Єременко О.В ПРИНЦИПИ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ // «Молодий вчений». № 11.1 (38.1), 2016 р. <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2016/11/169.pdf>
5. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник. – Суми, 2006. – 383 с.
6. Екологічна етика : навчальний посібник / Д. Березюк, М. Мальований, В. Дячок, Ю. Ятчишин. – Львів : БаК, 2010. – 268 с.
7. Назарук М.М., Койнова І.Б. Екологічний менеджмент. Запитання та відповіді: Навчальний посібник. – Львів: Еней, 2004. – 216с.
8. Формування екологічної культури молоді : практичний посібник / Л. Г. Нечитайло. – Балаклія, 2018. – 75 с.
9. Койнова І.Б. Нові підходи до екологічної освіти в Україні // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: серія «Екологія». – Харків, 2017. – Випуск 16. - С. 150-154.
10. Койнова І.Б. Досвід екологічного виховання студентів на географічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник позашкільної ЛОЦЕНТУМ: Випуск № 13. – Львів, 2013. – С.18-21.
11. Методичні рекомендації розумного управління відходами спільнот, 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dzki.kyivcity.gov.ua/files/2018/7/10/Upravliniya_vidchodamy.pdf
12. Екологізація гуманітарної освіти. – Львів : Априорі, 2004. – 296 с.
13. Федоренко О. І. Питання екологічного виховання та освіти населення / О. І. Федоренко, Т. В. Тимочко, В. Н. Ткач // Екологічний вісник (травень–червень 2005 № 3 (31)). – С. 16–18.

Додаткова література:

14. Крисаченко В.С., Хилько М.І. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади сучасного розвитку. – К., 2002. – 598 с.
15. Койнова І.Б. Європейський досвід використання вторинних ресурсів із твердих побутових відходів // Природні ресурси регіону: проблеми використання, ревіталізації та охорони : Матеріали III міжнародного наукового семінару – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 181-185.
16. Черета І.С. Екологічна криза в Україні та шляхи її подолання // Економіка Вип 27. С. 152-159.
17. Гор Альберт. Земля у рівновазі. Екологія і людський дух / Альберт Гор. – К. : Інтелсфера, 2001. – 404 с.
18. Кисельов М. М. Національне буття серед екологічних реалій / М. М. Кисельов, Ф. М. Канак. – К., 2000. – С. 272–282.
19. Крисаченко В. С. Україна: природа і люди / В. С. Крисаченко, О. І. Мостяєв. – К. : НІСД, 2002. – 623 с.
20. Маршицька В. В. Народознавчі традиції екологічного виховання / В. В. Маршицька // Екологічний вісник (березень–квітень 2005 № 2 (30)). – С. 9.
21. Плясковський Б. В. Діалектика розвитку екологічної свідомості // Філософські проблеми сучасного природознавства. Екологія, культура і соціальна практика. – К. – 1991. – Вип. 77. – С.71–78.
22. Пузир Т. Особливості формування екологічної культури фахівців екологічного напрямку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/697>
23. Койнова І.Б., Рожко І.М. Проблеми поводження з побутовими електричними та електронними відходами у м. Львові // Екологічний вісник № 5 (80), 2013. – К.: ВЕЛ, 2013.– С. 8-10.

	Интернет-джерела. 24. https://merg.gov.ua/ – офіційна сторінка Міністерства екології і природних ресурсів України 25. http://www.ecoleague.net/ – офіційна сторінка Всеукраїнської екологічної ліги 26. https://www.facebook.com/zelenemisto/ – фейсбук сторінка львівського комунального підприємства, головною метою якого є створення сучасної системи управління відходами у Львові. 27. https://www.facebook.com/search/top?q=%D0%B7%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4 – фейсбук сторінка ГО «Зелений фонд» 28. https://www.facebook.com/ecolviv - фейсбук сторінка львівського об'єднання «Чисте місто. Екологічна ініціатива» 29. https://www.facebook.com/zerowastelviv/ – фейсбук сторінка львівського об'єднання «Нуль Відходів» 30. https://mariannaboyko.com/author/marianna-boyko/ – блог екоактивістки Маріани Бойко, інформація про відповідальне споживання
Тривалість курсу	_90_ год., 3 кредити
Обсяг курсу	Очне: 32 години аудиторних занять. З них: 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде знати: - основні закономірності про природу, вплив суспільства на природу, екологічні проблеми; - розуміти природу як унікальну цінність та джерело матеріальних і духовних сил людини - усвідомлювати особисту відповідальність за стан довкілля; - найпростіші або ж креативні індивідуальні/командні правила/кроки екологізації життєдіяльності; - звички життя в стилі ЕКО та інструменти підвищення екологічної культури суспільства; - вітчизняний та закордонний досвід життя в стилі ЕКО. вміти: - формувати й відстоювати власну свідому позицію щодо відповідального споживання та охорони довкілля; - жити в стилі ЕКО (сортувати побутові відходи, економити енергію та воду в побуті тощо); - проявляти лідерські навички та вміння працювати в команді для поширення звичок життя в стилі ЕКО; - гнучко та креативно розробляти ефективні кроки екологізації життєдіяльності; - поширювати інформацію про екологічні способи життєдіяльності та відповідальне ставлення до природи.
Ключові слова	Життя в стилі ЕКО, екологічна культура, екологічна свідомість, екологічне мислення, особиста відповідальність, екологічна криза, відповідальне споживання, поводження з відходами, ієрархія відходів, попереджувальний підхід, охорона природи, концепція "zero Waste", утилізація, рециклінг, вторинні ресурси, екологічна освіта, екологізація життєдіяльності, збалансоване природокористування.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарських /практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано нижче у формі СХЕМИ КУРСУ**
Підсумковий	залік в кінці семестру, комбінований

контроль, форма	
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з наступних дисциплін: Екологія, Раціональне природокористування, Безпека життєдіяльності достатніх для сприйняття теоретичного категоріального апарату та практичних засад курсу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, презентації, дискусія-обговорення актуальних проблем, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні та індивідуальні дослідні проекти, тьюторство тощо) проектно-орієнтоване навчання.
Необхідне обладнання	Комп'ютер та проектор із загальноновживаними програмами та операційними системами.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні/самостійні тощо – 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • контрольні заміри (2 модулі): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; Підсумкова максимальна кількість балів 100. На модульних роботах кожен студент отримує індивідуальне завдання, яке містить теоретичні запитання, завдання на перевірку практичного застосування теоретичних знань, набір термінів і визначень. Отримані бали за два модулі додаються до балів, отриманих на семінарських та практичних заняттях. Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, розрахунок екосліду тощо). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку чи екзамену.	1. Життя в стилі ЕКО як базова основа сталого розвитку 2. Основи формування екологічної культури. Основні поняття, терміни, виміри.

	3. Поняття «культура» та «екологічна культура», «екологічна життєдіяльність». 4. Екологічна культура українського етносу 5. Проблема антиекологічності культури. Екологічні кризи та причини їхнього виникнення. 6. Аналіз причин та наслідків природних екологічних криз (повені, паводки), підсилених антропогенним чинником в Україні 7. Екологічні кризи спричинені військовими діями (екоцид) 8. Потенційно можливі екологічні кризи. Загрози широкого розповсюдження ГМО 9. Кризові наслідки глобального потепління клімату для України 10. Сталий розвиток України та значення принципів життя в стилі ЕКО 11. Приклади стилю ЕКО у різних галузях господарства 12. Перспективи екологізації різних галузей господарства України 13. Попереджувальний підхід у вирішенні екологічних проблем 14. Екологічна культура у галузі туризму: 15. Розвиток ЕКОтуризму. 16. ЕКО поводження з твердими побутовими відходами. 17. Поняття ТПВ, їхній склад, класифікації 18. Сучасний стан поводження з ТПВ в Україні. 19. Небезпечні відходи у складі твердих побутових та правила поводження з ними. Досвід міста Львова 20. Піраміда поводження з ТПВ 21. Організація сортування ТПВ. Приклади в Україні та за кордоном 22. Облаштування полігонів ТПВ. Відмінність від сміттєзвалища 23. Приклади роботи біогазових установок. 24. Приклади зменшення виробництва відходів в Україні та за кордоном 25. Закордонний досвід ЕКО поводження з ТПВ 26. Екологічна культура в побуті. Економія основних ресурсів 27. Правила щоденної економії води 28. Правила зменшення забруднення води в побуті 29. Економія енергії в побуті 30. Раціональне використання продуктів харчування та товарів широкого вжитку 31. ЕКО мода. Поводження з відходами одягу 32. Екологічне будівництво 33. Значення екологічної освіти у популяризації життя в стилі ЕКО 34. Мета, форми та методи екоосвіти. 35. Закордонний досвід ефективної екоосвіти та можливості його використання в Україні. 36. Внесок В. Сухомлинського у розвиток екологічної освіти та виховання 37. Вікові особливості екологічної освіти 38. Особистий екологічний слід 39. День настання екологічного боргу 40. ЕКО транспорт
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу *Життя в стилі ЕКО*

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень/ 5 год	Тема 1. Екологічна культура як основа сприятливого способу життєдіяльності. Теоретичні основи формування життя в стилі ЕКО. Основні поняття, терміни, виміри. <i>Ессе. Приклади антиекологічності суспільного розвитку. Екокатастрофи спричинені антропогенним впливом</i>	Лекція, <i>Самостійна робота</i>	Крисаченко В.С. Екологічна культура: теорія і практика: Навч посібник. – К, 1996. – 352 с. Єременко О.В Принципи і напрями розвитку екологічної культури // «Молодий вчений». № 11.1 (38.1), 2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/11/169.pdf Кисельов М. М. Концептуальні виміри екологічної свідомості / М. М. Кисельов, В. Л. Деркач, А. В. Толстоухов та ін. – К., 2003. – 312 с. Глазко В. І. Еволюція поглядів на біосферу та її нагальні проблеми / В. І. Глазко, Т. Т. Глазко // Екологічний вісник (січень–лютий 2004 № 1 (21)). – С. 2–7.	Опрацювання матеріалів лекції, 2 год самостійна робота, 3 год	1 тиждень
2 тиждень/ 5 год	Тема 1. Основні виміри життя в стилі ЕКО. Історичні аспекти зміни понять. Поняття антиекологічності суспільного розвитку	Семінар, групова дискусія	Крисаченко В.С. Екологічна культура: теорія і практика: Навч посібник. – К, 1996. – 352 с. Єременко О.В Принципи і напрями розвитку екологічної культури // «Молодий вчений». № 11.1 (38.1), 2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/11/169.pdf Шарко В.О. Життя в стилі ЕКО. – Суми 2018. – 24 с. Черета І.С. Екологічна криза в Україні та шляхи її подолання // Економіка Вип 27. С. 152-159. Гор Альберт. Земля у рівновазі. Екологія і людський дух / Альберт Гор. – К. : Інтелсфера, 2001. – 404 с.	Опрацювання літератури, 2 год підготовка до семінару, 3 год	2 тиждень
3 тиждень/ 5 год	Тема 2. Сталий розвиток. Роль екологічних звичок у запровадженні моделей збалансованого розвитку суспільства на різних територіальних рівнях.	лекція,	Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник. – Суми, 2006. – 383 с. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ для впровадження Освітнього модуля «ОСНОВИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ» //	Опрацювання матеріалів лекції, 2 год	3 тиждень

	<i>Повідомлення на семінар: Приклади сталого розвитку громад за кордоном</i>	<i>Самостійна робота</i>	Програма розвитку ООН в Україні, 2016. 3. Екологічна етика : навчальний посібник / Д. Березюк, М. Мальований, В. Дячок, Ю. Ятчишин. – Львів : БаК, 2010. – 268 с. 4. Назарук М.М., Койнова І.Б. Екологічний менеджмент. Запитання та відповіді: Навчальний посібник. – Львів: Еней, 2004. – 216с. 5. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. Спеціальне видання до 5-ї Все європейської конференції міністрів навколишнього середовища „Довкілля для Європи”. – Київ, 2003. – 125 с.	самостійна робота, 3 год	
4 тиждень/ 6 год	Тема 2. Сталий розвиток та екологічна політика України. Роль життєвих ЕКО звичок у запровадженні збалансованого розвитку територіальних громад	Семінар, групова дискусія,	1. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник. – Суми, 2006. – 383 с. 2. Кисельов М. М. Концептуальні виміри екологічної свідомості / М. М. Кисельов, В. Л. Деркач, А. В. Толстоухов та ін. – К., 2003. – 312 с. 3. Екологічна політика України на період до 2030 р.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text 4. Пузир Т. Особливості формування екологічної культури фахівців екологічного напрямку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/697	Опрацювання матеріалів лекції, 3 год, підготовка до семінару, 3 год.	3-4 тиждень
5 тиждень/ 5 год	Тема 3. ЕКО поводження з твердими побутовими відходами. Основні правила та звички По можливості проведення лекції на найближчому сміттєзвалищі/полігоні / заводі переробки ТПВ <i>Повідомлення на семінар: Аналіз вмісту власного сміттевого пакету</i>	Лекція/ Польовий виїзд, <i>Самостійна робота</i>	1. Койнова І.Б., Рожко І.М. Проблеми поводження з побутовими електричними та електронними відходами у м. Львові // Екологічний вісник № 5 (80), 2013. – К.: ВЕЛ, 2013.– С. 8-10. 2. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80 3. Методичні рекомендації розумного управління відходами спільнот, 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу:	Опрацювання матеріалів лекції, 2 год самостійна робота, 3 год	5 тиждень

			https://dzki.kyivcity.gov.ua/files/2018/7/10/Upravlinya_vidchodamy.pdf 4. Назарук М.М., Койнова І.Б. Екологічний менеджмент. Запитання та відповіді: Навчальний посібник. – Львів: Еней, 2004. – 216с. 5. Койнова І.Б. Європейський досвід використання вторинних ресурсів із твердих побутових відходів // Природні ресурси регіону: проблеми використання, ревіталізації та охорони : Матеріали III міжнародного наукового семінару – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – С. 181-185.		
6 тиждень/ 5 год	Тема 3. Попереджувальний підхід у поводженні з відходами. Відходи як вторинні ресурси. Небезпечні відходи у складі побутових	Семінар, групова дискусія,	1. Микітчак Г., Койнова І. Вторинні ресурси твердих побутових відходів // Львівська область: природні умови та ресурси: монографія / за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М.М. Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. – С. 534-546. 2. Койнова І. Б. Можливості використання ТПВ як вторинних ресурсів у Львівській області // збірка матеріалів Національного форуму “Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології” (м. Івано-Франківськ, 8-10 жовтня 2020 р.). – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2020. – С. 275–278. 3. Краці європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, – Видавництво Компанія “Манускрипт” –Львів, 2019. – 64 с. 4. Койнова І. Екоосвіта населення м. Львова щодо поводження з побутовими відходами // Екологічний вісник № 1 (119), 2020. – К.: ВЕЛ, 2020.– С. 29-30.	Опрацювання літератури, 2 год підготовка до семінару, 3 год	6 тиждень
7 тиждень/ 7 год	Тема 4. ЕКО звичка сортувати відходи. Негативний вплив сміттєзвалищ на довкілля та здоров'я людей. Сучасні технології складування твердих побутових відходів. Можливості	Лекція,	1. Рожко І., Койнова І. Проблеми управління твердими побутовими відходами у м. Львові // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 199: Географія. – Чернівці:	Опрацювання матеріалів лекції, 2 год.	6-7 тиждень

	використання вторинних ресурсів із побутових відходів. <i>Повідомлення на семінар: Лайфхаки використання побутових відходів</i>	<i>Самостійна робота</i>	Рута, 2004. – С. 125-134. 2. Койнова І.Б., Рожко І.М. Проблеми поводження з побутовими електричними та електронними відходами у м. Львові // Екологічний вісник № 5 (80), 2013. – К.: ВЕЛ, 2013.– С. 8-10. 3. Методичні рекомендації розумного управління відходами спільнот, 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dzki.kyivcity.gov.ua/files/2018/7/10/Upravlinya_vidchodamy.pdf 4. Попович О.Р. Проблеми утилізації твердих побутових та промислових відходів Львівської області / О.Р. Попович, О.Р. Ярема. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.vlp.com.ua/files/64_4.pdf. 5. https://www.facebook.com/zelenemisto/ – фейсбук сторінка львівського комунального підприємства, головною метою якого є створення сучасної системи управління відходами у Львові.	самостійна робота, 3 год, підготовка до модуля 2 год	
8 тиждень/ 5 год	Тема 4. Правила сортування відходів. Заходи для зменшення утворення відходів. Можливості використання вторинних ресурсів із побутових відходів. Модульна робота 1	Семінар, практична робота,	1. Попович О.Р. Проблеми утилізації твердих побутових та промислових відходів Львівської області / О.Р. Попович, О.Р. Ярема. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.vlp.com.ua/files/64_4.pdf. 2. Койнова І.Б., Рожко І.М. Проблеми поводження з побутовими електричними та електронними відходами у м. Львові // Екологічний вісник № 5 (80), 2013. – К.: ВЕЛ, 2013.– С. 8-10. 3. Методичні рекомендації розумного управління відходами спільнот, 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dzki.kyivcity.gov.ua/files/2018/7/10/Upravlinya_vidchodamy.pdf 4. https://www.facebook.com/zerowastelviv/ – фейсбук	Опрацювання літератури до теми, 2 год, підготовка до семінару, 3 год	8 тиждень

			сторінка львівського об'єднання «Нуль Відходів» 5. https://mariannaboyko.com/author/marianna-boyko/ блог екоактивістки Маріани Бойко, інформація про відповідальне споживання		
9 тиждень/ 6 год	Тема 5. ЕКО звички в побуті. Економія ресурсів: вода, енергія, продукти харчування тощо. <i>Ессе: Аналіз зайвих покупок за останній рік, які стали відходами</i>	Лекція, <i>Самостійна робота</i>	1. Федоренко О. І. Питання екологічного виховання та освіти населення / О. І. Федоренко, Т. В. Тимочко, В. Н. Ткач // Екологічний вісник (травень–червень 2005 № 3 (31)). – С. 16–18. 2. Лисницька К.М. Попович І.О., Першаков В.М. Сучасний стан та проблеми водопостачання в невеликих населених пунктах України // Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16), 2016. – с. 49-57. 3. Методичні рекомендації розумного управління відходами спільнот, 2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dzki.kyivcity.gov.ua/files/2018/7/10/Upravlinya_vidchodamy.pdf 4. https://www.facebook.com/zerowastelviv/ – фейсбук сторінка львівського об'єднання «Нуль Відходів» 5. https://mariannaboyko.com/author/marianna-boyko/ блог екоактивістки Маріани Бойко, інформація про відповідальне споживання	Опрацювання матеріалів лекції, 2 год самостійна робота, 2 год Самостійний перегляд художнього фільму: Потік / Flow (2008) – 2 год	8-9 тиждень
10 тиждень/ 6 год	Тема 5. Правила щоденної економії води у побуті. 10 причин економії енергії в побуті. Екобудинки. Основні правила екологічного будівництва. Приклади екологічного будівництва.	Семінар, групова дискусія,	1. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. Спеціальне видання до 5-ї Все європейської конференції міністрів навколишнього середовища „Довкілля для Європи”. – Київ, 2003. – 125 с. 2. Назарук М.М., Койнова І.Б. Екологічний менеджмент. Запитання та відповіді: Навчальний посібник. – Львів: Еней, 2004. – 216с. 3. http://www.menr.gov.ua – офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України	Опрацювання матеріалів лекції, 3 год підготовка до семінару, 3 год	10 тиждень

			4. http://www.ecology.lviv.ua – сайт Департаменту екології та природних ресурсів Львівської ОДА 5. https://mariannaboyko.com/author/marianna-boyko/ – блог екоактивістки Маріани Бойко, інформація про відповідальне споживання		
11 тижень/ 6 год	Тема 6. ЕКО звички в побуті. Зменшення забруднення ресурсів щоденного використання: вода, атмосферне повітря тощо. Відходи продуктів харчування. Вегетаріанство. Фріганство. Ціна моди Екологічно дружня поведінка з тваринами і рослинами <i>Повідомлення на семінар: звички ЕКО туриста</i>	Лекція, <i>Самостійна робота</i>	1. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80 2. http://www.ecoleague.net/ – офіційна сторінка Всеукраїнської екологічної ліги 3. Назарук М.М., Койнова І.Б. Екологічний менеджмент. Запитання та відповіді: Навчальний посібник. – Львів: Еней, 2004. – 216с. 4. Жорстоке поводження з тваринами https://ua.112.ua/statji/tiurma-i-velyki-shtrafy-v-ukraini-hotuiut-posylenia-vidpovidnosti-za-zhorstoke-povodzhennia-z-tvarynamy-526216.html 5. Методика розрахунку екологічного сліду людства: http://ecoosvita.org.ua/calc	Опрацювання матеріалів лекції, 3 год самостійна робота, 3 год.	11 тижень
12 тижень/ 5 год	Тема 6. Хто і скільки викидає продуктів харчування. Правила раціонального використання продуктів харчування (при купівлі, зберіганні, споживанні). Зменшення купівлі та використання товарів широкого вжитку. Екологічно дружній туризм. Правила не підтримки жорстокої поведінки з домашніми і дикими тваринами та рослинами. (полювання, вилов для продажу живих /мертвих тварин чи їх частин, знищення рідкісних рослин)	Семінар, групова дискусія,	1. Методика розрахунку екологічного сліду людства: http://ecoosvita.org.ua/calc 2. Кращі європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, [за заг. ред. О. Кравченко] – Видавництво Компанія “Манускрипт” – Львів, 2019. – 64 с. 3. Жорстоке поводження з тваринами https://ua.112.ua/statji/tiurma-i-velyki-shtrafy-v-ukraini-hotuiut-posylenia-vidpovidnosti-za-zhorstoke-povodzhennia-z-tvarynamy-526216.html 4. https://mariannaboyko.com/author/marianna-boyko/ – блог екоактивістки Маріани Бойко, інформація про відповідальне споживання	Опрацювання літератури 2 год, підготовка до семінару, 3 год	12 тижень
13 тижень/	Тема 7. Особистий ЕКО слід. Причини перевикористання ресурсів у глобальних	Лекція,	1. Три планети на людину : https://zaborona.com/tri-planeti-na-lyudinu/	Опрацювання	13 тижень

7 год	масштабах. Екологічний борг людства. День настання екологічного боргу. Рейтинг країн світу. <i>Розрахунок особистого екологічного сліду та можливі шляхи його зменшення – повідомлення на семінар</i>	<i>Самостійна робота</i>	2. Койнова І.Б. Досвід екологічного виховання студентів на географічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник позашкільця ЛОЦЕНТУМ: Випуск № 13. – Львів, 2013. – С.18-21. 3. Як зменшити свій екологічний слід : http://mediasvit.org.ua/yak-zmenshyty-svij-ekologichnyj-slid-3-praktychnyh-porady/ 4. Людство живе в борг: https://ecopolitic.com.ua/ua 5. Екокалькулятор для обчислення екологічного сліду. Режим доступу : http://ecoosvita.org.ua/calc	матеріалів лекції, 3 год самостійна робота, 4 год	
14 тиждень/ 5 год	Тема 7. Екослід людства. Екологічний борг людства. Правило «достатності». Як зменшити свій екослід та відтермінувати день настання екологічного боргу	Семінар, групова дискусія,	1. Три планети на людину : https://zaborona.com/tri-planeti-na-lyudinu/ 2. Койнова І.Б. Досвід екологічного виховання студентів на географічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник позашкільця ЛОЦЕНТУМ: Випуск № 13. – Львів, 2013. – С.18-21. 3. Як зменшити свій екологічний слід : http://mediasvit.org.ua/yak-zmenshyty-svij-ekologichnyj-slid-3-praktychnyh-porady/ 4. Людство живе в борг: https://ecopolitic.com.ua/ua 5. Екокалькулятор для обчислення екологічного сліду. Режим доступу : http://ecoosvita.org.ua/calc	Опрацювання публікацій , 2 год підготовка до семінару, 3 год	14 тиждень
15 тиждень/ 5 год	Тема 8. Значення наскрізної екологічної освіти для формування екологічної культури населення України. Форми та методи екоосвіти. Закордонний досвід ефективної екоосвіти та можливості його використання в Україні. По можливості екскурсія в заклад позашкільної екоосвіти м. Львова чи області <i>Повідомлення на семінар: Приклад екоосвіти для різних</i>	Лекція/ польове заняття,	1. Койнова І.Б. Нові підходи до екологічної освіти в Україні // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: серія «Екологія». – Харків, 2017. – Випуск 16. - С. 150-154. 2. Койнова І.Б. Досвід екологічного виховання студентів на географічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник позашкільця ЛОЦЕНТУМ: Випуск № 13. – Львів, 2013. – С.18-21. 3. Екологізація гуманітарної освіти. – Львів : Апріорі, 2004. – 296 с. 4. Федоренко О. І. Питання екологічного виховання та освіти населення / О. І. Федоренко, Т. В. Тимочко, В. Н.	Опрацювання матеріалів лекції, 2 год самостійна робота, 3 год	15 тиждень

	<i>вікових/професійних груп населення</i>		Ткач // Екологічний вісник (травень–червень 2005 № 3 (31)). – С. 16–18. 5. Пузир Т. Особливості формування екологічної культури фахівців екологічного напрямку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/697		
16 тиждень/ 7 год	Тема 8. Мета та форми екологічної освіти. Внесок В. Сухомлинського у розвиток екологічної освіти та виховання. Вікові особливості екологічної освіти: виховання у сім'ї; дошкільна екоосвіта, екоосвіта молоді у школах (вікові відмінності у різних класах), екоосвіта у ВУЗах (креативні форми проведення), екоосвіта і виховання дорослого населення Закордонний досвід екологічної освіти Модульна робота 2	Семінар, групова дискусія,	1. Койнова І.Б. Нові підходи до екологічної освіти в Україні // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: серія «Екологія». – Харків, 2017. – Випуск 16. - С. 150-154. 2. Койнова І.Б. Досвід екологічного виховання студентів на географічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник позашкілья ЛОЦЕНТУМ: Випуск № 13. – Львів, 2013. – С.18-21. 3. Екологізація гуманітарної освіти. – Львів : Априорі, 2004. – 296 с. 4. Федоренко О. І. Питання екологічного виховання та освіти населення / О. І. Федоренко, Т. В. Тимочко, В. Н. Ткач // Екологічний вісник (травень–червень 2005 № 3 (31)). – С. 16–18. 5. Пузир Т. Особливості формування екологічної культури фахівців екологічного напрямку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/697	Опрацювання публікацій, 2 год підготовка до семінару та модуля, 5 год	16 тиждень